

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö TEM/1821/03.01.02/2017 ja TEM056:00/2017

Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimiston lausunto koskien luonnosta valtioneuvoston asetukseksi kausityölain soveltamisesta

Sisäministeriössä on valmisteltu luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten sekä kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi.

Laeilla pantaisiin täytäntöön direktiivit kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijänä työskentelyä varten. Kausityölaissa säädettäisiin kolmansien maiden kansalaisten maahantulon edellytyksistä kausityöntekoa varten, kausityöntekijöille myönnettävistä luvista ja kausityöntekijöiden oikeuksista maassaolon aikana.

Lakiluonnoksen 24§:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin toimialoista, joihin kuuluu kausiluonteista toimintaa ja joihin sovelletaan kausityölakia. Pykälän toisen momentin mukaan ennen asetuksen antamista on kuultava työmarkkinaosapuolia. Pykälän perustelujen mukaan työ- ja elinkeinoministeriö vastaa asetuksen valmistelusta yhteistyössä sisäministeriön kanssa.

Kommentit luonnokseen valtioneuvoston asetukseksi kausityölain soveltamisesta

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi kausityölain soveltamisesta sisältää luettelon ehdotetuista aloista, jotka voitaisiin katsoa olevan kausiluonteisia. Hallituksen esityksen yleisperustelujen mukaan kausityötä sisältäviä aloja olisivat ainakin maatalouden ja puutarha-alan eri viljelytyöt, viher- ja ympäristörakentaminen, turkistarhatyöt, metsänhoito-, istutus ja taimitarhatyöt, kausiluonteiset hotelli- ravintola ja kylpyläpalvelut sekä matkailun ohjelmapalvelut, huvipuistot ja festivaalit sekä saaristo- ja sisävesimatkailu.

Pelkkä toimialalistaus ei ratkaise kausityölain soveltamista. Työn tulee lisäksi olla kausiluonteista. Lakiluonnoksen mukaan kausiluonteisella toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jonka kausittaisiin olosuhteisiin liittyvä toistuva tapahtuma tai tapahtumasarja edellyttää tiettyyn aikaan vuodesta työvoimaa huomattavasti enemmän kuin tavallinen toiminta. Maahanmuuttovirasto ratkaisee, onko hakemuksessa tarkoitettu toiminta kausiluonteista sekä sen, sisältyykö hakemuksessa tarkoitettu ehdotettuun valtioneuvoston asetukseen.

Suuri osa luonnoksessa mainituista toimialoista liittyvät kasvien ja taimien viljelyyn, eli maatalous ja puutarha-alan työtehtäviin, jotka pääsääntöisesti ovat va-

13.10.2017

pautettuja saatavuusharkinnasta koko maassa alueellisten linjausten mukaan. Samoja töitä on Ulkomaalaislain mukaisesti voinut tehdä pelkästään viisumilla 90 päivän ajan jo nyt, kuten myös turkistarhausta, ja näille aloille on todennetusti vaikea saada riittävästi työvoimaa kasvu- ja korjuukausien ajaksi. Näiden alojen sisällyttäminen asetukseen on sen osalta perusteltua.

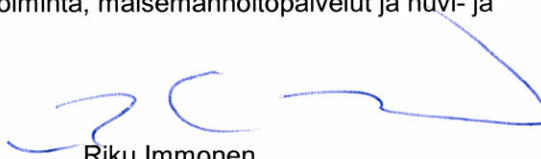
Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimisto toteaa kuitenkin, että osa hallituksen esityksessä luonnostelluista toimialoista eivät tyypillisesti ole kausiluonteisia, tai ne eivät kausiluonteisuudesta huolimatta kärsi työvoimapulasta. Listalla mukana oleva 014 Kotieläintalous on yleisesti ympärivuotista toimintaa, kun kyseessä on esimerkiksi lypsy- tai lihakarjan tai siipikarjan kasvatusta ja hoito. Myös majoitus- ja ravitsemistoiminnan todentaminen kausiluonteiseksi olisi erityisen haastavaa, ellei ole olemassa näyttöä siitä, että itse toimipiste, missä työtä harjoitetaan, on suljettuna tiettyinä aikoina vuodesta. Lakiluonnoksen mukaan pitäisi kuitenkin osoittaa, että tiettyyn aikaan vuodesta "työvoimaa tarvittaisiin huomattavasti enemmän" kuin tavallisen toiminnan aikana.

Alan 93210 Huvi- ja teemapuistotoiminnan kohdalla ei listauksessa eritellä mitään työtehtäviä. Onko tämä tulkittavissa niin, että työnantajakohtaisella kausityöluvalla voisi toimia missä tahansa tehtävissä esimerkiksi huvipuistossa? Huvipuiston toimintaan liittyen voidaan lukea suuri määrä erilaisia työtehtäviä, kuten esimerkiksi siivous, kiinteistönhuolto, myyntityöt ja järjestyksenvalvonta, jolloin kausityöluva voisi kattaa myös useita työtehtäviä joita ei varsinaisesti ole toimialalistauksessa lueteltuna. Huvipuistot ovat yleisesti hyvin suosittuja kesätyöpaikkoja, eivätkä ne Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimiston käsityksen mukaan kärsi työvoimapulasta aukiolokausina.

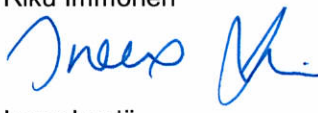
Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimivalta-alueeseen kuuluu työntekijän oleskelulupa-asoiden osalta tällä hetkellä seitsemän ELY-alueella. Näistä vain yhdellä alueella, Varsinais-Suomen ELY-keskuksella, on voimassa olevassa alueellisessa linjauksessa vapautettu majoitus- ja ravitsemistoiminnasta kokit. Majoitus- ja ravitsemistoimintaa ei siis yleisesti ole saatavuusharkinnasta vapautettu ammatiliala, jolloin alan sisällyttäminen kausityölain piiriin mahdollistaa saatavuusharkinnan kiertämisen, mikäli työhön luodaan keinotekoisesti kausiluonteinen jakso. Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimiston näkemyksen mukaan majoitus- ja ravitsemistoimintaan liittyvät työntekijän oleskelulupahakemukset ovat pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteisiin, ja niihin useimpiin työtehtäviin on saatavilla työvoimaa.

Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimisto katsoo, että niiden toimialojen kohdalla joilla esiintyy kansallisesti suuria eroja työvoiman saatavuudessa, tulisi kausityölain asetuksen sijaan huomioida ELY-keskusten alueellisissa linjauksissa työvoiman saatavuudesta. Näitä toimialoja ovat näkemyksemme mukaan asetusluonnoksessa mainitut majoitus- ja ravitsemistoiminta, maisemanhoitopalvelut ja huvi- ja teemapuistojen toiminta.

Johtaja

Riku Immonen

Palvelujohtaja

Irene Impiö